

Protokół z przeprowadzonego audytu wewnętrznego doskonalenia jakości kształcenia

za rok akademicki 2023/2024

Audyt przeprowadziła Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia w składzie:

dr Joanna Janik-Komar – przewodnicząca

dr hab. Marek Białokur, prof. UO

dr Iwona Sobieraj

dr Weronika Kurcz

dr Monika Stawiarska-Lietzau

dr Andrzej Mamroń

dr Mariusz Pucia

Nikola Barowska – studentka

Protokół
z przeprowadzonego audytu wewnętrznego doskonalenia jakości kształcenia

Wydział Nauk Społecznych
Rok akademicki 2023/2024

1. Krótka analiza sprawozdania z realizacji systemu doskonalenia jakości kształcenia

Sprawozdanie z realizacji Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia (SDJK) na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2023/2024 obejmuje siedem obszarów:

- I. Dydaktyka
- II. Sprawy studenckie, w tym absolwenci
- III. Internacjonalizacja procesu kształcenia (w tym dobre praktyki)
- IV. Doskonalenia infrastruktury dydaktycznej (w tym dobre praktyki)
- V. Podnoszenia kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej (w tym dobre praktyki)
- VI. Współpraca z otoczeniem (w tym dobre praktyki)
- VII. Inne obszary (w tym dobre praktyki)

Działania dydaktyczne koncentrowały się na modernizacji programów studiów, wprowadzeniu nowych kierunków i ujednoliceniu harmonogramów zajęć. W zakresie dydaktyki na bieżąco monitorowane są i uaktualniane programy studiów, procedury dyplomowania i organizacja praktyk, pod względem merytorycznym (dostosowywanie przedmiotów do potrzeb i zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, unowocześnienie treści i aktualizacja literatury, zmiany w zakresie efektów kształcenia) i pragmatycznym (np. dostosowanie liczby godzin do możliwości kadrowych i organizacyjnych).

Kluczowe zmiany wprowadzono na kierunkach:

- Praca socjalna – aktualizacja programów studiów oraz zmiana instrukcji dotyczących praktyk zawodowych. Wprowadzono możliwość zaliczania praktyki na podstawie doświadczenia zawodowego, co ułatwiło studentom łączenie nauki z pracą.
- Socjologia i Design i Komunikacja Społeczna – optymalizacja godzin dydaktycznych oraz synchronizacja efektów kształcenia. Nowe standardy pozwoliły zmniejszyć koszty realizacji studiów i obciążenie kadry akademickiej.
- Pedagogika specjalna – uwzględnienie potrzeb placówek współpracujących oraz wprowadzenie specjalizacji dotyczącej edukacji i terapii osób z autyzmem.
- Historia i HiT 40+ – zorganizowano innowacyjne projekty badawcze i dydaktyczne, jak archeologiczne badania terenowe oraz zajęcia z wykorzystaniem platformy YouTube.

Studenci mają możliwość poszerzania swojej wiedzy i kompetencji zawodowych w oparciu o zajęcia terenowe, prowadzone w różnych instytucjach (np. szkoły, przedszkola, DPS-y), a także przez specjalistów-praktyków, udział w warsztatach, szkoleniach, wystawach, konferencjach naukowych. Duże znaczenie w rozwoju studentów pełnią także koła naukowe, które angażują studentów w działalność naukowo-badawczą, a także organizują wiele możliwości zdobywania dodatkowych kompetencji i doświadczeń poprzez warsztaty, szkolenia, wykłady, działania terenowe, wyjazdy, itp.

W ramach kształcenia studentów podejmowane są także działania związane z umiędzynarodowieniem edukacji – udział w programach wymiany studenckiej Erasmus, Forthem, zajęcia prowadzone w języku angielskim, wykłady prowadzone przez visiting professors z ośrodków zagranicznych.

Każdy z Instytutów działał w oparciu o swoje specyficzne potrzeby dydaktyczne i badawcze. Ważne inicjatywy obejmowały: Instytut Psychologii – realizacja grantu „Laboratorium szczęścia”, organizacja certyfikowanych warsztatów, a także współpraca z instytucjami zewnętrznymi. Katedra Nauk Socjologicznych – intensyfikacja zajęć terenowych i wizyt studyjnych oraz wprowadzenie praktyków w proces dydaktyczny. Instytut Pedagogiki – nacisk na rozwój praktyk pedagogicznych, zorganizowanie nowej infrastruktury metodycznej i terapeutycznej.

Z myślą o studentach z niepełnosprawnościami dostosowano proces dydaktyczny do ich potrzeb (wydłużenie czasu trwania egzaminów, kolokwii o 30%, dostosowanie czcionki w arkuszach egzaminacyjnych i zaliczeniowych i możliwość zmiany egzaminów z formy pisemnej na ustną).

W ramach działań internacjonalizacyjnych kluczową rolę odegrały programy Erasmus+ oraz sojusz FORTHEM. Studenci uczestniczyli w międzynarodowych szkołach letnich, a pracownicy korzystali z wymian i szkoleń zagranicznych. Na kierunkach prowadzono również zajęcia w językach obcych, co poszerzyło ofertę edukacyjną i przyciągnęło studentów z zagranicy.

Zmodernizowana infrastruktura dydaktyczna na Wydziale Nauk Społecznych obejmowała:

- Przekształcenie sal w Collegium Civitas, umożliwiające elastyczne ustawienie mebli, co wspiera pracę warsztatową.
- Dostosowanie sal do pracy z nowoczesnym oprogramowaniem i zakup sprzętu wspierającego zajęcia techniczne, jak kamery i projektory.
- Powstanie nowych laboratoriów psychologicznych wyposażonych w specjalistyczne stanowiska komputerowe.

Pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w kursach i podejmując studia podyplomowe. Uczestniczyli w licznych szkoleniach i webinarach, co pozwoliło na rozwój ich kompetencji dydaktycznych i badawczych. Kluczowe obszary obejmowały: Nowoczesne metody dydaktyczne, takie jak design thinking i praca zespołowa. Kompetencje badawcze w zakresie analizy danych, wykorzystania AI oraz pisanie wniosków grantowych. Procesy dydaktyczne są systematycznie monitorowane poprzez hospitacje pracowników, a

wysokie oceny ich działalności wskazują na dobre przygotowanie do zajęć i zadowalające kompetencje dydaktyczne.

Katedry i Instytuty kontynuowały i rozwijały współpracę z lokalnymi i krajowymi podmiotami, organizując warsztaty, praktyki oraz wydarzenia naukowe i kulturalne. Przykładem są działania na rzecz środowisk lokalnych, takie jak integracja w ramach projektów „Wiosna Kobiet” i festiwali kulturalnych.

W „INNYCH OBSZARACH” wskazano przeprowadzenie badań ankietowych wśród dydaktyków dotyczące jakości kształcenia, relacje z wydarzeń i życia studenckiego w mediach społecznościowych, społecznościowa tablica ogłoszeń i przestrzeń wymiany informacji oraz promocja działań w mediach (Radio Opole, TVP Opole, Polskie Radio).

Podsumowując - działania podjęte w ramach SDK przyniosły znaczące efekty w podniesieniu jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych UO. Wskazane inicjatywy wspierają nie tylko rozwój dydaktyczny, ale także społeczne zaangażowanie studentów i pracowników.

2. Rekomendacje dotyczące zagadnień omawianych w sprawozdaniu

- Optymalizacja procesu dydaktycznego i efektywniejsze włączania kadry akademickiej w procesy badawcze i organizacyjne.
- Wspieranie pracowników w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych
- Zwiększenie działalności w zakresie umiędzynarodowienia studentów i pracowników – Rozszerzenie udziału studentów i pracowników w programach Erasmus+ oraz innych międzynarodowych inicjatywach, takich jak FORTHEM. Warto również zorganizować wymiany wirtualne, umożliwiające studentom uczestnictwo w międzynarodowych projektach bez konieczności wyjazdu.
- Położenie większego nacisku na rozwój infrastruktury dydaktycznej - jeszcze lepsze dostosowanie sal dydaktycznych do potrzeb współczesnych metod nauczania, w tym zakup interaktywnych tablic, lepszego oprogramowania analitycznego oraz wyposażenia sal w sprzęt do zajęć warsztatowych. Należy też wzmocnić wsparcie techniczne dla działań studenckich, w tym związanych z realizacją projektów multimedialnych.
- Zorganizowanie przestrzeni przyjaznej studentom i pracownikom – strefa odpoczynku
- Zwiększenie liczby projektów łączących różne kierunki studiów na wydziale, takich jak socjologia, pedagogika i historia, poprzez organizację wspólnych warsztatów, seminariów i zajęć terenowych. Projekty te mogą przyczynić się do rozwoju kompetencji współpracy między studentami różnych specjalności oraz pogłębienia ich wiedzy w praktycznym kontekście.

- Intensyfikacja współpracy z muzeami, bibliotekami, teatrami oraz instytutami edukacyjnymi i naukowymi Opola i województwa opolskiego, która będzie obejmowała m.in. organizację warsztatów, praktyk oraz wspólnych projektów badawczych.
- Wprowadzenie specjalnego programu adaptacyjnego dla studentów pierwszego roku, który obejmowałby: warsztaty wprowadzające do specyfiki studiowania oraz historii uczelni wyższych ze szczególnym uwzględnieniem UO (WSP), wykłady i wycieczki poświęcone historii miasta Opola i regionu, spotkania integracyjne z udziałem starszych roczników, którzy mogą pełnić rolę mentorów.
- Zintensyfikowanie działań w mediach społecznościowych oraz rozwój multimedialnych zasobów dydaktycznych, takich jak podcasty, wideowykłady czy interaktywne kursy e-learningowe. Warto również zaangażować studentów w tworzenie treści promocyjnych, takich jak filmy dokumentujące życie uczelni, projekty edukacyjne i wydarzenia.
- Poszerzenie oferty praktyk zawodowych oraz włączenie praktyków zewnętrznych do prowadzenia zajęć. Zorganizowanie programów mentoringowych, w których doświadczeni specjaliści wspierają studentów w przygotowaniu do pracy zawodowej. Dobrym pomysłem może być również utworzenie dodatkowych warsztatów z umiejętności (kompetencji) miękkich i zawodowych.
- Promocja kierunków wśród uczniów szkół średnich. Warto nawiązać formalne partnerstwa ze szkołami średnimi, aby realizować warsztaty tematyczne, dni otwarte i prelekcje prowadzone przez wykładowców i studentów.
- Kontynuacja działalności studenckich kół naukowych i poszerzanie ich współpracy z kołami naukowymi z innych ośrodków naukowych.
- Angażowanie studentów w działalność naukową.

3. Propozycje innych działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia

- Podniesienie rangi dydaktyki w ocenie uczelni - Obecnie system oceny uczelni w Polsce nadmiernie koncentruje się na dorobku naukowym, marginalizując wkład dydaktyczny nauczycieli akademickich. Uniwersytet jako instytucja powinien przede wszystkim realizować misję kształcenia, co wymaga uznania dydaktyki za priorytet równorzędny wobec działalności badawczej.
- Wprowadzenie wewnętrznych mechanizmów nagradzania dydaktyków wyróżniających się innowacyjnością oraz wysoką jakością prowadzonych zajęć.
- Rekomendowane jest ustanowienie corocznych nagród dziekańskich dla najlepszych dydaktyków
- Rekomendowane jest wdrożenie systemu mentoringu w dydaktyce.
- Zapewnienie odpowiedniego miejsca dydaktyce ogólnej i szczegółowej w programach studiów. W tym celu należy: rozbudować ofertę szkoleń dla pracowników w zakresie nowoczesnych metod nauczania, takich jak dydaktyka cyfrowa, grywalizacja czy praca projektowa, ustanowić obligatoryjne warsztaty dydaktyczne dla młodych naukowców i

doktorantów, wzmocnić obecność kursów z zakresu dydaktyk szczegółowych w planach studiów, szczególnie na kierunkach pedagogicznych i humanistycznych, wprowadzić mechanizm regularnych konsultacji z przedstawicielami studentów na temat programów i metod nauczania.

- Studenci powinni mieć możliwość aktywnego współtworzenia kursów poprzez zgłaszanie własnych propozycji zajęć fakultatywnych lub tematów projektów grupowych. Warto także umożliwić im współprowadzenie zajęć w formie tutoringów rówieśniczego
- Poprawa infrastruktury dydaktycznej, w tym wyposażenie sal w nowoczesne technologie
- Wsparcie nauczycieli w rozwoju ich kompetencji zawodowych i językowych
- Warto rozszerzać współpracę z międzynarodowymi instytucjami w zakresie dydaktyki, m.in. poprzez wspólne projekty nauczania, wymianę dobrych praktyk oraz organizację międzynarodowych konferencji poświęconych nowoczesnym metodom kształcenia

4. Przykłady dobrych praktyk

- Regularne organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji i pracodawców współpracujących z UO, w celu dopasowania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- Rozszerzenie praktyk i staży o nowe placówki, szczególnie w obszarach wymagających nowoczesnych kompetencji (np. AI, Design Thinking).
- Powołanie stałych zespołów ds. jakości kształcenia na każdym kierunku, z udziałem studentów.
- Wprowadzenie regularnych badań ankietowych dotyczących satysfakcji z treści i form kształcenia, z raportowaniem wyników publicznie.
- Aplikowanie o granty na realizację działań dydaktycznych (psychologia, praca socjalna)
- Poszerzenie oferty zajęć terenowych, warsztatów i projektów włączających studentów w praktyczne działania (np. projekty społeczne, interaktywne warsztaty w instytucjach partnerskich).
- Wprowadzenie interdyscyplinarnych projektów zespołowych z udziałem studentów z różnych kierunków WNS.
- Organizowanie cyklicznych szkoleń z zakresu nowych metod dydaktycznych, technologicznych i edukacyjnych oraz kompetencji cyfrowych.
- Zachęcanie pracowników do udziału w kursach doskonalących, związanych z aktualnymi wyzwaniami naukowymi i dydaktycznymi.
- Organizowanie spotkań integracyjnych oraz wydarzeń mających na celu rozwój kompetencji społecznych i kreatywnych (np. wystawy, konferencje).

- Kontynuacja i rozwój działań dostosowujących proces dydaktyczny do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.
- Prowadzenie warsztatów antydyskryminacyjnych i promujących równość szans.
- Organizowanie otwartych wydarzeń, takich jak Złote Wykłady Wydziału Nauk Społecznych, wystawy czy akcje społeczne, które angażują studentów i prezentują wyniki badań na szerokim forum.
- Wspieranie udziału studentów w konkursach i konferencjach naukowych, a także ich aktywnego włączania w publikacje naukowe.